Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет природничий

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ГЕОМОРФОЛОГІЯ

Середня освіта (Географія)

Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна, заочна

галузі знань
А Освіта
спеціальності
А4 Середня освіта(Географія)
предметна спеціальність
А4.07 Географія

Кафедра та викладач	*Кафедра _географії_____* *Викладач _Ткаченко Тетяна Іванівна* *Лінк на профіль викладача у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=Laph1YMAAAAJ* *E-mail: t.i.tkachenko@udu.edu.ua*
I. Основна мета/цілі навчання	*Формування у студентів системи базових знань щодо умов розвитку та формування рельєфу земної поверхні, а також ознайомлення здобувачів з фундаментальною природничою складовою, яка вивчає характеристики географічної оболонки як основи функціонування природного середовища Землі.*
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*	*Навчальна дисципліна обов'язкова* *Цикл загальної підготовки* *«Картографія з основами топографії», ПП2.06*
III. Обсяг навчальної дисципліни	*Кількість кредитів* — *3* *Загальна кількість годин* — *90* *Лекційні заняття* — *34* *Практичні заняття* — *17* *Самостійна робота* — *39*
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	***Змістовий тематичний модуль 1.*** ***Теоретико-методичні засади геоморфології, завдання та практичне значення, методи геоморфологічних досліджень. Загальні відомості про рельєф. Процеси та умови рельєфоутворення.***

	Тема 1. Геоморфологія як наука. Загальні відомості про рельєф. *Тема 2. Чинники, процеси та умови рельєфоутворення.* *Тема 3. Звітрювання і рельєфоутворення. Денудація й акумуляція.* ***Змістовий тематичний модуль 2.*** ***Ендогенні чинники, процеси і форми рельєфу Землі.*** *Тема 4. Рельєф гірських країн материків та його походження. Методи геоморфологічних досліджень.* *Тема 5. Рівнинний рельєф материків (денудаційні та акумулятивні рівнини). Ерозійно-денудаційний рельєф.* *Тема 6. Рельєф дна Світового океану.* ***Змістовий тематичний модуль 3.*** ***Екзогенні процеси, морфоскульптури та їхнє географічне поширення.*** *Тема 7. Вивітрювання і рельєф. Еолові процеси.* *Тема 8. Схилові процеси та рельєф.* *Тема 9. Карстовий і суфозійно-просадочний рельєф.*
V. Результати навчання	*Знання та розуміння процесів рельєфоутворення: Описує основні механізми функціонування та еволюції рельєфу земної поверхні як компонента географічної оболонки; класифікує зв'язки й залежності між ендогенними та екзогенними чинниками; знає причини, перебіг і наслідки геоморфологічних процесів (флювіальних, еолових, карстових, схилових тощо).* *Методично-картографічна компетентність вчителя:* *Формує в учнів уміння користуватися геоморфологічною та картографічною мовою в навчальному процесі; навчає застосовувати алгоритми читання й аналізу аналогових та цифрових геоморфологічних і морфометричних карт, а також топографічних планів під час характеристики рельєфу окремих об'єктів і територій.* *Понятєвий апарат та інтерпретація:* *Застосовує базовий понятєвий, термінологічний і концептуальний апарат геоморфології, її теоретичні й емпіричні досягнення для інтерпретації геоморфологічних явищ і процесів; пов'язує та порівнює різні наукові погляди* на проблеми розвитку рельєфу Землі.
VI. Порядок і критерії оцінювання	***Форми і методи поточного контролю*** *Поточний контроль опитування (усні й письмові), лабораторні та контрольні роботи* *Підсумковий контроль іспит у 3 семестрі, обов'язковою умовою допуску до заліку є виконання усіх практичних робіт і написання модульних контрольних робіт* **Критерії оцінювання** Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

	Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, акуратність оформлення роботи, точність вимірювань. **Рівень відповідності критеріям** Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою. Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно. Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово. Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем. Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.
VII. Політика курсу*	*Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які висуваються до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.*
VIII. Основні інформаційні ресурси	1. *Байрак Г. Р. Методи геоморфологічних досліджень: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 292 с.* 2. *Колтун О. В., Ковальчук І. П. Основи геоморфології: навчальний посібник / за ред. І. П. Ковальчука. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 310 с.* 3. *Рудько Г. І., Адаменко О. М., Чепіжко О. В., Крочак М. Д. Геологія з основами геоморфології: підручник для студентів екологічних і географічних спеціальностей. Чернівці : Букрек, 2024. 400 с.* 4. *Стецюк В. В., Ковальчук І. П. Основи геоморфології. Київ : Вища школа, 2025. 495 с.* 5. *Гнатюк Р. М. Структурна геоморфологія: навчальна програма та методичні вказівки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 64 с.* 6. *Кравчук Я. С., Зінчук Е. М. Рельєф та екзогенні геоморфологічні процеси гірських територій. Львів : Сполом, 2025. 218 с.* 7. *Migoń P. Geomorfologia. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2026. 462 p.* 8. *Davies T., Korup O., Clague J. J. Geomorphic Impacts of Earthquakes. 1st ed. Amsterdam : Elsevier, 2026. 380 p.* 9. https://map-projections.net
	Обговорено та затверджено на засіданні кафедри _____протокол №___ від _____